

Storkärnan i Löddeköpinge

Utveckling av bostadsnära natur för ökad användning och stärkt identitet.

Storkärnan, Löddeköpinge – increased use and enhanced identity of parkland close to housing

Karin Eriksson

Fakulteten för Landskapsplanering,
Trädgårds- och Jordbruksvetenskap
Institutionen för landskapsarkitektur,
planering och förvaltning, Alnarp, 2013
Självständigt arbete vid LTJ-fakulteten, SLU
Handledare Lisa Wård

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Fakultet	Fakulteten för landskapsplanering, trädgårds- och jordbruksvetenskap
Institution	Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Författare	Karin Eriksson
Titel	Storkärnan i Löddeköpinge. Utveckling av bostadsnära natur för ökad användning och stärkt identitet.
Handledare	Lisa Wård, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Examinator	Tim Delshammar, SLU, Institutionen för landskapsarkitektur, planering och förvaltning
Kurstitel	Kandidatarbete i trädgårdsdesign
Kurskod	EX0652
Omfattning	15 hp
Nivå	G2E
Serienamn	Självständigt arbete vid LTJ-fakulteten, SLU
Utgivningsort	Alnarp
Utgivningsår	2013
Illustrationer och foto	Karin Eriksson
Nyckelord	Bostadsnära natur. Grönområde. Park. Förtätning. Miljonprogrammet. Mötesplatser. Socialt samspel. Design.

Förord

En nyfikenhet har växt fram inför offentliga frågor och drivkrafter och på vilka sätt mina förvärvade kunskaper kan fungera i dessa sammanhang. Ett beslut som även mognat fram efter att ha slutfört en hel del egna trädgårdsdesignuppdrag, varav ett par med mycket stora tomter. Det offentliga perspektivet har inte varit dominerande under utbildningen men det har känts både utmanande och meningsfullt att ta ett grepp i den större skalan.

En förfrågan ställdes till bl a Kävlinge kommun om det fanns en plats de hade behov av att utveckla eller omskapa på något vis. Några möjligheter erbjöds och valet föll på ett område i Storkärnan, norr om Nyvångsskolan i Löddeköpinge. Storkärnan är ett trafikseparerat grönområde mitt i samhället där delar av omgivningen under senare år genomgått en förtätning av främst flerbostadshus.

Jag vill tacka gatuchef Mikael Andersson, planchef Marianne Nilsson samt driftledare på park Camilla Persson i Kävlinge kommun som gett mig denna möjlighet. Övriga personer i Kävlinge kommun som varit mig till hjälp är miljöinspektör Patrik Lund, VA chef Tom Nielsen och VA ingenjör Evelina Karlsson.

Privat vill jag tacka Claes Andersson som funnits där med tålamod och förståelse samt min kollega Susann Rönnertz för genomläsning och goda råd.

På SLU vill jag speciellt tacka min handledare Lisa Wård som varit till stor hjälp samt Jan Erik Englund för synpunkter med frågeformuläret. Sist men inte minst vill jag tacka mina fantastiska lärare på SLU, Karin Svensson, Peter Gaunitz, Petra Thorpert och Jaana Sippola som gett mig den inspiration och de förkunskaper som behövts för genomförandet av arbetet.

Sammanfattning

Utgångspunkten för detta arbete är ett område i det trafikseparerade grönområdet Storkärnan som ligger mitt i samhället Löddeköpinge, Skåne län. Platsen känns tom och variationslös och består till stora delar av öppna gräsytor. Runtomkring finns villabebyggelse som till övervägande del uppförts under miljonprogrammet.

Alldeles i närheten finns en mycket stor kulle och ett nybyggt seniorboende. Tre stora men lågt och mjukt utformade kullar har även anlagts under senare år. Den stora kullen används som pulkabacke vintertid och har en brant och konvex form åt den aktuella platsen. Det är mellan dessa kullar som ett slags platsmässigt vakuum har bildats och en känsla av tomhet uppstått.

Idag ökar Löddeköpings befolkning och en förtätning av flerfamiljs- och radhus har ägt rum intill. Fler människor rör sig i området och många kommer in i grönområdet från flerfamiljshusen just här.

Kommunens översiktsplan och kulturmiljöutredning, naturstudier i kringområdet samt myndigheters rekommendationer har bidragit till förståelse för tiden och sammanhangen. Med hjälp av ett frågeformulär till de boende i området skapades vägledning och inspiration. Konceptet "Here comes the sun" utvecklades och gestaltningen tog form med stöd av Catherine Dee's exempel från boken *Form and Fabric in landscape architecture*, 2001.

Resultatet är en breddning av användningsområdet i form av mer variation med möjligheter till rörelse och möten bortom de befintliga gång- och cykelbanornas funktion. Befintliga kullar förändras och kopplas ihop med nya, till ett sammanhängande landskap av kullar. Sittplatser och planteringar integreras med kullarna med olika utsiktsvyer och i olika solvinklar. Gång- och cykelbanorna som idag mynnar i en T-korsning kopplas ihop för tydligare flöde genom området samt i dess förlängning vidare ut i landskapet och den tätortsnära naturen.

För stärkt identitet och helhet samt ökad känsla av sammanhang har områdets angränsande delar införlivats i arbetet. I väster med planteringar av mindre dungar. I öster med ett utvidgat kullandskap. Resultatet mynnar därför i förslag i olika skalor och detaljeringsgrad.

Innehållsförteckning

Förord		Inspiration	17
Sammanfattning		Kärna	17
Inledning	1	Stor	17
Bakgrund	1	Koncept	17
Syfte och frågeställning	1	Förslag	18
Mål	1	Västra delen	18
Avgränsningar	2	Mittersta delen	19
Metod och material	3	Östra delen	20
Platsen	4	Hela mittersta delen av grönområdet	21
Storkärnan	4	Detaljförslag	22
Löddeköpinge	5	Platsen	22
Historik	5	Planteringar vid sittplatserna	23
Natur- och kulturmiljö	6	Planteringar vid befintliga lekredskap	24
Nuläge	7	Diskussion	25
Myndigheters riktningar		Litteratur och referenser	26
och kommunens drivkrafter	7		
Storkärnan	8		
Historik	8		
Nuläge	9		
Områdesbeskrivning	10		
Områdesanalys	11		
Övergripande	11		
Västra delen	11		
Mittersta delen	12		
Östra delen	12		
Vad tycker de boende?	13		
Sammanställda svar från frågeformuläret	13		
Tolkning av svaren från frågeformulären	16		
Kullar	16		

Inledning

Bakgrund

Det är viktigt med grönområde och natur, vardagsnära och daglig utevistelse. Naturen har en återhämtande effekt på stressade människor och en aktiverande effekt på de som rör sig för lite. Senare decenniers forskning visar på naturens rekreativa förmåga. Det skrivs också ut mer och mer recept på fysisk aktivitet. Skåne är det län i Sverige som skriver ut flest antal sådana recept (Folkhälsan i Sverige, 2012, s 66).

I kommunens översiktsplan nämns att frågan om bostadsnära natur för tätorterna behöver studeras (ÖP 2010, s 32). Det så viktiga perspektivet för hållbarhet tas också upp; ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle och som man i kommunen ställer sig bakom (ÖP 2010, s 31).

Idag byggs det ofta inåt i samhällen eftersom befintlig infrastruktur och service samtidigt kan nyttjas (Bostadsnära natur, 2007, s 9) samt åkermark sparas (ÖP 2010, sammanfattning, s 7). Grönområden tas ofta i anspråk för dessa ändamål (Grönstruktur i Skåne, 2011, s18).

Detta grönområde från tiden för miljonprogrammet har stora klippta gräsytor som visserligen känns fria, är gröna och ljusa men bjuder inte på så mycket variation och attraktion. Ett väl utformat grönområde kan öka attraktiviteten och på så sätt även fylla en viktig socialt funktion.

Syfte och frågeställning

Under de senare åren har en förtätning av bostäder samt anläggande av kullar ägt rum. Denna mittersta del av grönområdet behöver uppmärksammas i detta nya sammanhang, där syftet är att minska den tomhetskänsla (bild 1) som uppkommit. Frågeställningen blir därmed: Hur kan området fylla en bättre funktion, kännas mer intressant samt integreras med omgivningen i dess nya kontext.

Bild 1. Vy österut med ett seniorboende under uppbyggnad.

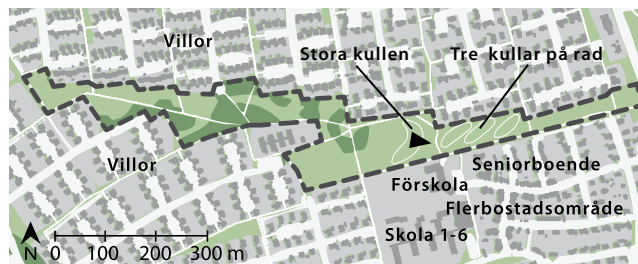

Bild 2. Storkärnan. Pilen visar plats och riktning för bild 1.

Mål

Målet är att lyfta frågan om bostadsnära natur så att lusten att röra sig och vara i grönområdet ökar. Om Storkärnan framöver kan ses som en förbättrad grön oas med plats för vardagsmotion, avkoppling, lek och möten, över generationsgränser och i en mer inspirerande och varierad miljö, som i sin karaktär ligger någonstans mellan vildmark och finpark, är målet nått.

Ett mål på sikt är att tydliggöra områdets identitet och stärka dess status vilket troligtvis skapar ökade möjligheter för bevarande av området i framtiden. Inbegripet i ordet status läggs funktion, attraktion, variation och värde.

Avgränsningar

Arbetets platsmässiga fokus ligger mellan den stora kullen och de tre kullarna som ligger efter varandra på rad. Med risk för att arbetet ska leda till något som inte är förankrat med omgivningen, utan sett i dess sammanhang, har även omgivande områden väster och öster om inkluderats i arbetet. Dessa har gestaltats i ett mer överskådligt perspektiv samt för att skapa en förståelse för fokusområdets förslag.

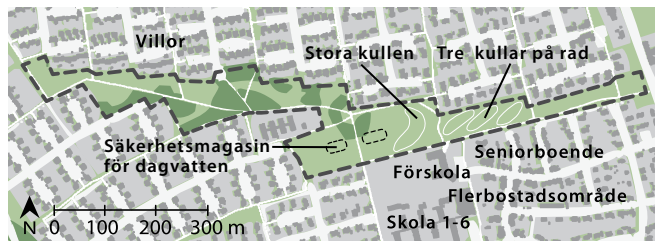

Bild 3. Storkärnan. Tunna streckade linjer, säkerhetsmagasin för dagvatten.

I samband med detta utvidgade perspektiv har olika riktningar för arbetet stötts på samt valts bort. En sådan riktning har varit barnens perspektiv. Eftersom det tidigare satsats en hel del på både yngre och äldre barn i grönområdet har inget specifikt fokus riktats mot denna grupp. Beslutet fattades efter att kommunikation skett med 1-6 skolan, förskolor och fritids samt en del skissande.

Bild 4 och 5. Ny förskolegård och nya större lekredskap för de äldre barnen.

En annan riktning var möjligheten att utgå från en öppen hantering av det lokala dagvattnet. Med tanke på att det finns öppna säkerhetsmagasin för det befintliga slutna dagvattensystemet (bild 3, 6, 7), väcktes denna tanke. Men detta skulle med all sannolikhet leda till ett mer tekniskt komplext arbete och valdes av den anledningen bort.

Bild 6 och 7. Säkerhetsmagasin för dagvatten.

Fokus har istället legat på begreppet bostadsnära natur och på grundläggande förändringar för områdets helhet.

Förutom norra gränsen i östra delens förslag har inte några övriga specifika gränser hanterats. Jag menar här gränser mellan arkitektur och natur, dvs där grönområdet möter byggnader och privata tomter.

De skogigare partierna av grönområdet har inte inkluderats i arbetet, förutom de intryck de ger i form av rollen som omgivning.

Metod och material

Under sensommaren togs bilder och gjordes anteckningar av hela Storkärnan för att bildmaterial från vegetationssäsongen skulle finnas till hands under vintern, då huvuddelen av arbetet gjorts. Vid varje tillfälle området besökts har även samtal förts med ett flertal brukare. Någon systematisk redovisning av dessa samtal har inte gjorts, istället har några röster lyfts in som stöd bland andra argument i analysen.

Eftersom personliga erfarenheter och kunskaper om platsen saknades, formulerades frågor som delades ut till boende i området. Svaren blev en utgångspunkt att arbeta vidare ifrån och fungerade som igångsättare samt inspiration. Få barn nåddes med det första formuläret varför ett enklare frågeformulär skickades ut till de förskolor och fritids som finns i området.

Ett frågeformulär kan vara ett sätt att starta en planeringsprocess på, för att på så vis överbrygga klyftor mellan sakkunnig och brukare samt skapa ett mer ändamålsenligt resultat utan onödiga tillbakasteg. I Boverkets skrift, Bostadsnära natur, inspiration & vägledning, s 34, står att läsa "Lokala erfarenheter behöver komma fram tidigare i planeringsprocessen än vid samrådet och utställnings-skedet". I SLU's strategi för framtida utmaningar finns även följande citat, "SLU utvecklar kunskapen om de biologiska naturresurserna och människans förvaltning och hållbara nyttjande av dessa. Detta sker genom utbildning, forskning och miljöanalys

i samverkan med det omgivande samhället" (Framtida Utmaningar, 2013–2016).

Översiktsplan och historiska kartor från Kävlinge kommun har studerats, vilket lett till en förståelse för Storkärnans tillkomst samt de samband och drivkrafter som idag utgör Kävlinge kommun. Samrådshandling för Kulturmiljöprogrammet 2012 har också studerats. Men tyvärr gjordes denna inventering inte under vegetationssäsongen varför "...det gröna kulturarvet inte kommit till sin rätta" (Kulturmiljöprogrammet 2012).

Med utgångspunkt från kommunens naturvårdsprogram från 2002, gjordes studier och iakttagelser i fält för de ståndortsmässiga förhållanden som råder i omgivningarna. Besök gjordes i och kring Sandskogen, Lödde å och Karaby Backar för att finna eventuella mönster, hitta ståndortsmässiga karaktärer samt få en helare bild av samhället och de gröna strukturer som finns i omgivningarna.

De flesta kommuner arbetar efter miljömålen som antogs av riksdagen för över ett decennium sedan. I april 2012 förstärkte och vidareutvecklade regeringen dessa mål (www.regeringen.se). Det var därför av intresse att titta närmare på dem för att se om här fanns några riktlinjer för arbetet (www.miljomal.nu). Som ett resultat av detta studerades 15:e miljömålet "God bebyggd miljö" genom skriften Bostadsnära natur. Inspiration och vägledning, 2007.

En nulägesanalys har gjorts i ett vidare perspektiv för att få in det valda området i sitt sammanhang. Med utgångspunkt från denna har den mittersta delen av Storkärnan delats upp i tre delområden som sedan analyserats var för sig. Kullarna är centrala i sammanhanget vilket föranlett studier på tre platser i Malmö; Limhamnsfältet, Industrigatan 5 och Rosengård.

För ökad känsla och förståelse för de tredimensionella förhållandena på platsen gjordes en modell i skala 1:500 som fått fungera som ett föränderligt skissverktyg under arbetets gång. Namnet Storkärnan har också analyserats.

Ur analysen formulerades ett koncept för att skapa tydlighet, riktning och förståelse för resultatet. Analyserna har sedan tillsammans med konceptet resulterat i ett förslag på ny gestaltning. För att finna tyngd för dessa förslag har koppling skett till exempel ur boken Form and Fabric in landscape architecture av Catherine Dee från 2001. Med "fabric" menar författaren den integrerade strukturen av hela landskapet och "form" de komponenter som utgör landskapet. Boken är sammanfattande, mångfacetterad, konkret och innehåller bl a material från "Life Between Buildings", J. Gehl, "The experience of Nature", R. Kaplan and S. Kaplan och "The Image of the City", K. Lynch.

Platsen

Storkärnan

Grönområdet Storkärnan ligger mitt i samhället Löddeköpinge. Orten hör till Kävlinge kommun i Skåne län och är beläget utmed E6:ans sträckning. Landskapet i kommunen präglas till stora delar av det produktionsinriktade jordbruket, vilket tydligt syns från en utav kommunens högre punkter, Karaby Backar, längre in i landet. Härifrån ser man också tydligt tallplanteringarna och rekreationsområdena i de sandiga och magrare markerna som finns närmare kusten vid bl a Järavallen och Sandskogen, markerat med mörkare grönt i bild 8. I kommunens översiktsplan står det att "Kävlinge är en relativt naturfattig kommun, mindre än 10 % av kommunens areal beräknas vara tillgänglig för

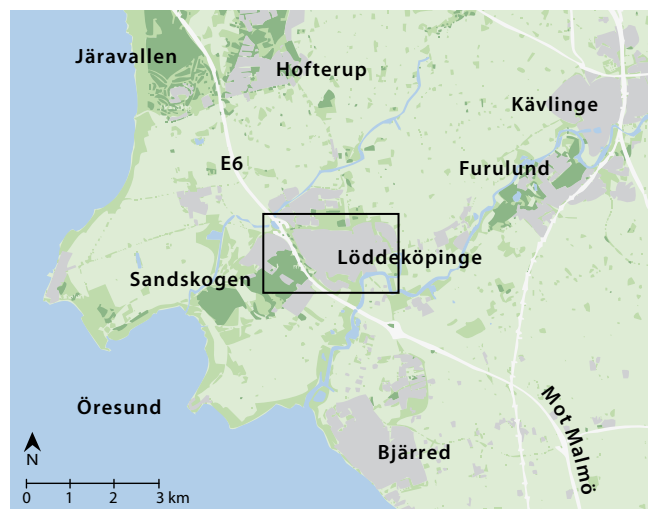

Bild 8. Löddeköpinge i landskapet.

rekreation och friluftsliv. Den naturmark som finns hyser dock stora värden för rekreation och för biologisk mångfald" (ÖP 2010, s 6).

Storkärnan, som är omgärdad av bebyggelse med främst villor byggda under miljonprogrammet, är trafikseparerat, och kan i grova drag delas in i två delar. Den skogigare västra delen med naturlika planteringar från 1980-talet och den öppna gräsbevuxna östra delen med några anlagda kullar.

I anslutning till grönområdet finns Nyvångsskolan, som är en 1-6 skola, fritids och två förskolor, varav en är helt nybyggd. Söderut ligger Lödde Centrum med service och butiker. Under senare år har en förtätning av flerbostads- och radhus ägt rum i området främst öster, men även söder om Nyvångsskolan.

Krysset i bild 9 markerar den plats mellan kullarna som känns tom och variationslös och som visas i bild 1 på sidan 1.

Bild 9. Streckad linje – Storkärnans placering i Löddeköpinge samhälle.

Löddeköpinge

Historik

Löddeköpinge är 1965 ett litet samhälle med endast 1053 invånare (ÖP 1998, s 30). Orten med omnejd är rik på fornlämningar och har en historik som sträcker sig tillbaka till vikingatiden då det fanns en handelsplats här. Den äldre bebyggelse som idag finns i Löddeköpinge syns längs vägen i nord-sydlig riktning, längst till höger i bild 10, 11, 14 och 15. Under tiden för miljonprogrammet ca 1965-1975 (Kulturmiljöprogram, 2012, s 90) växer samhället kraftigt och ortens tillväxt tar sin utgångspunkt i denna äldre del. Samhället har sedan till stora delar fått växa utifrån denna punkt med riktning mot E6 (bild 11), som byggs och blir klar 1970 (Wikipedia. E6). Bebyggelsen följer också den gamla järnvägens dragning i en diagonal linje, vilken syns som ett ljust spår i bild 10.

1974 sker en sammanslagning av Kävlinge kommun och Löddeköpinge kommun (ÖP 2010, s 30), följt av Barsebäcksverkets start 1975 resp 1977 (Wikipedia. Barsebäcksverket). Flera arbetstillfällen skapas och många unga familjer med barn flyttar hit (ÖP 1998, s 30). Löddeköpinge fortsätter att växa och 1980 har invånarna stigit till 5210 (ÖP 2010).

Efter miljonprogrammets expansiva tid stiger endast befolkningen med ca 300 invånare mellan åren 1980 och 1997 (ÖP 1998, s 30). Under denna tid går Sverige med i EU och Center Syd byggs i

Bild 10. Storkärnan 1962. Färgad linje markerar Storkärnans gräns idag. Flygfoto: Kävlinge kommun.

Bild 11. Storkärnan 1973. Färgad linje markerar Storkärnans gräns idag. Flygfoto: Kävlinge kommun.

samhällets norra delar. Som ett resultat av tidigare politiska beslut stängs Barsebäck 1 1999 ((Wikipedia. Barsebäcksverket)) och under 2000-talet stängs

även Barsebäck 2. Scan i Kävlinge läggs slutgiltigt ner (Kulturhistorisk utredning, 2008) och orten övergår mer till ett utpräglat pendlarsamhälle

Natur- och kulturmiljö

På flera områden i och kring Löddeköpinge finns fullvuxna planteringar av tall. Vissa av dessa träd kan ha planterats så långt tillbaka som på början av 1900-talet. Planteringarna gjordes i syfte att binda sanden (Kulturmiljöprogram, 2012) och utgör idag värdefulla rekreativa områden samt är ett karaktäristiskt och identitetsskapande inslag i landskapsbilden. I kulturmiljöprogrammet står det: "Lerjordar dominerar utom närmare kusten som präglas av lättare och delvis sandiga jordar. Här är inslaget av tall karaktäristiskt" (Kulturmiljöprogram, 2012).

Det finns flera exempel i Skånes kustnära områden där tallen fyller en liknande funktion, som tex i Ystad och i Höllviken. Vid Borstahusens strand utanför Landskrona framträder tallar på ett exotiskt vis, när man kommer på vägen mot Glumslöv. Även i Lomma finns tallar som med sin karaktär skapar en stark identitet. Växter skapar vår miljö och sätter därmed också sin prägel på oss. Tallen är historisk, karaktärsstark, identitetsskapande och en stor tillgång för Löddeköpinge.

Även hed och torräng präglar landskapet. På kartan från 1915 här intill syns namnet Heden utmärkt, inte långt från Storkärnans nuvarande gräns, vilket tyder på torra markförhållanden. Inom de kustnära delarna finns även våtmarker, vilka varit av en mer omfattande grad längre tillbaka i tiden. Dessa bägge karaktärsstarka naturmiljöer, den torra och den fuktiga, är värdefulla på många olika plan. Att utveckla dessa är både ett ekologiskt ansvarstagande men också en möjlighet till upplevelse för invånarna.

Bild 12. Naturmiljö kring Sandskogen.

Bild 13. Naturmiljö kring Sandskogen.

Bild 14. Löddeköpinge 1915 (Löddeköpinge, 2000, s 22). Färgad linje markerar Storkärnans gräns idag. Den mjukt formade streckade linjen i nedre högra hörnet markerar Lödde å.

Nuläge

Löddeköpinge som idag har ca 6 500 invånare växer liksom många andra samhällen i Öresunds-regionen (ÖP 2010, sammanfattning). En förtätning av bostäder har pågått i några år och befinner sig i en fortskridande process. De nya bostäderna, till övervägande del flerbostadshus, är främst tänkta att fylla behovet för de som lämnar sina villor men vill bo kvar i samhället (ÖP 1998, s 30). Det sker även en inflyttning. "De som flyttar till kommunen är främst småbarnsföräldrar som vill bo närmare naturen, men ändå på pendlingsbart avstånd till Malmö-Lund" (ÖP 2010, s 19). Löddeköpinge är numera främst ett pendarsamhälle och ca 65 % av kommunens befolkning pendlar, främst till Lund och Malmö (ÖP 2010, s 10).

Ytterligare planer på utbyggnad finns för andra delar av Löddeköpinge (ÖP 2010, s 38), främst inom samhällets norra och östra delar. Fram till 2025 planeras cirka 760 lägenheter (ÖP 2010, sammanfattning, s 7).

I Kävlinge kommuns översiktsplan som är vägledande för framtida planering nämns att "Kommande fördjupningar för tätorterna behöver lyfta frågan om bostadsnära natur" (ÖP 2010, s 32). I utställningsutlåtandet till översiktsplanen anser även Länsstyrelsen "...att den sociala dimensionen i förhållande till övriga dimensioner är underutvecklad" (ÖP 2010. Utlåtande, s 7).

Myndigheters riktningar och kommunens drivkrafter

Ett konkret uttryck för klimatrapporterna från FN:s klimatpanel, Intergovernmental Panel on Climate Change, IPCC, är de miljömål Sveriges Riksdag tagit fram och som det tas hänsyn till och arbetas efter i kommunens översiktsplaner (Lokala miljömål och nationellt stöd, 2011, 2012, s 9). Ansvarig myndighet för 15:e miljömålet God bebyggd miljö är Boverket. Riksdagens definition av detta mål lyder:

Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas (Miljömål).

2006 fick Boverket i uppdrag av regeringen "...att utveckla en modell och vägledning som, inom ramen för den fysiska planeringen på kommunal nivå, syftar till att säkra tillgången till bostadsnära natur" (Bostadsnära natur, 2007). "Begreppet bostadsnära natur ska ses som ett komplement till andra mer etablerade begrepp för stadens grönområden såsom grönstruktur, grönska, parker och tätortsnära natur etc." (Bostadsnära natur, 2007, s 15). I skriften Bostadsnära natur - inspiration & vägledning från 2007, ringar Boverket in problematiken i ett vidare perspektiv och skapar dessutom en riktning.

Förutom parker, kyrkogårdar och andra grönområden med stark kulturhistoria, så har mycket av den bostadsnära naturen en oklar identitet som stadsbyggnadselement. Detta kan öka risken för exploatering av den bostadsnära

naturen. Det finns många formella skydd för områden med höga biologiska och kulturhistoriska värden. Men bostadsnära natur för hundrondorna, lekplatserna och barnens kojbygge saknar ofta skydd och trygg planstatus. (Bostadsnära natur, 2007, s 33)

I nuläget finns inga konkreta planer på att ta Storkärnan i anspråk för bebyggelse. Vad framtiden beträffar vet vi mindre. "Stark identitet kan ge status och skydd. Det finns grönområden som varken besitter planstatus eller formellt skydd, men som ändå har en så stark identitet att hoten mot dem är ganska små" (Bostadsnära natur, 2007, s 33). Med detta citat i minnet kan en utveckling av Storkärnan därför bli en värdefull investering.

I skriften preciserar Boverket begreppet samt ger en förklaring till hur bostadsnära natur kan hanteras. "Kvaliteten betyder att ta tillvara och förädla de värden som finns i landskapet intill bostaden" (Bostadsnära natur, 2007, s 7).

Idag har vi även en livsstil som är mer stillasittande än tidigare. Den fysiska aktiviteten kommer inte in i våra liv på samma dagliga och självklara vis som förr i tiden. Därför är det av vikt att skapa goda förutsättningar för detta i samhället.

Sveriges folkhälsopolitik bygger på elva målområden, där några har koppling till den fysiska planeringen, t.ex. målet om ökad fysisk aktivitet. Möjligheten till ett aktivt friluftsliv är viktigt för att stimulera människor till en ökad fysisk aktivitet. Det är en fysisk aktivitet utomhus som ger miljöombyte och naturupplevelse utan krav på tävling. Det är vetenskapligt belagt att utevistelsen har en stor betydelse för fysisk och psykisk hälsa för människor i alla åldrar (ÖP 2010, s 88).

Storkärnan

Historik

Bild 15. Storkärnan 1984. Färgad linje markerar Storkärnans gräns idag. Flygfoto: Kävlinge kommun.

En dansk arkitektfirma vann 1967 (Kulturmiljöprogram 2012, s 89) tävlingen om det villaområde som byggdes i början av 1970-talet och som satte prägel och form på det som kom att bli Storkärnans gräns i sydväst (bild 11). Bostäderna häromkring består till stora delar av villor byggda under detta decennium. I bild 15 ovan, från 1984, ser man det färdigbyggda bostadsområdet norr om Storkärnan. I kommunens kulturmiljöprogram beskrivs dessa bostadsområden så här:

Huvuddelen av bebyggelse är uppförd under tiden för det landsomfattande miljonprogrammet (1965-75). Bebyggelsen har en välbevarad homogen struktur där varje husenhet utgör en viktig del i en välplanerad helhet. Helheten är viktig att värna om vid bygglovs-ärenden och allmänna förändringar såsom gatubelysning, markarbeten och planteringar. Gemensamt för planerna över villabebyggelsen, även 1960-talsbebyggelsen vid Nyvångsskolan, är att gatorna avslutas med en kvartersgård. Mitt på gårdsplanen finns parkering, postlådor och plats för spontana möten. Utformningen ger en känsla av småskalighet i den stora helheten (Kulturmiljöprogram, 2012, s 90).

Under 1980-talet planterades naturlika planteringar i den västra delen som nu vuxit upp till omfattande skogsliknande miljöer. Området består av sandiga och grusiga jordarter (SGU) och här finns bl a björk, ek, finnoxel, körsbär, ginnalalönn men även bok och lind. Buskskiktet består till stora delar av kornel-ler och slån. I bild 15 från 1984 syns en början till dessa planteringar längst i väster.

Under mina vandringar och samtal med förbipasserande har jag stött på både gillande och ogillande angående dessa planteringar. Oavsett vad man tycker har planteringarna vuxit sig mycket stora. Det bör samtidigt tilläggas att det är en stor tillgång för grönområdet med stora möjligheter att arbeta vidare utifrån, t ex med olika lundkaraktärer.

Tyvär gjordes kulturmiljöprogrammet under vinterhalvåret och Storkärnan beskrivs här något förenklat: "Mitt i området sträcker sig ett grönt stråk som består av en omfattande gräsplan med gångar och mindre trädklungor, bland annat bevuxna med björkar" (Kulturmiljöprogram, 2012, s 90).

Nuläge

Bild 16. Inom det mörkare markerade området har en förtätning ägt rum.

Med förtätningen av bostäder som ägt rum i området mellan Lödde Centrum och Storkärnans östra del förstärks inte bara Storkärnans gränser, det kommer även att befolkas av fler. Dessutom finns även ytterligare planer på utbyggnad med ca 80 st nya bostäder i form av punkthus i Folkets park (Lödde Centrum Park, 2011), ca 300 meter söder om Storkärnan.

Grönområden känns viktiga utifrån den aspekten att de är kravlösa platser att vara på och mötas för olika typer av människor i alla åldrar. Barnens behov är på flera sätt tillfredsställda i området. Men för övriga räcker kanske inte gräsmattor, pulkabackar och lekredskap för att känna tillräcklig motivation att ge sig ut.

Att i en stillasittande tid skapa grönskande uterum som stimulerar till möten och aktivitet och som ger möjlighet till rekreation och lek för alla åldrar och grupper i samhället, är att skapa förutsättningar för folkhälsa, demokrati och välfärd (Bostadsnära natur, s 9).

Det är viktigt att känna lust och motivation och ha en anledning att ge sig ut. Finns det något att se och uppleva ökar också denna lust. "Ju närmre och mer tillgängliga parker och grönområden är, desto mer benägna blir vi till vardagsmotion och utevistelse" (ÖP 2010). Med tanke på en framtida åldrande befolkning är både denna närhet och möjlighet till upplevelse en viktig aspekt att ta hänsyn till. Grönområdet täcker, tack vare dess långa sträckning, upp behovet av ytor för bostadsnära natur för stora delar av Löddeköpinge.

Så här skriver Boverket angående begreppet. "Nåbarheten inom 300 m innebär att den bostadsnära naturen ska vara tillgänglig till fots och att vi ser de ingångar till naturen som finns" (Bostadsnära natur, 2007, s 7). I Kävlinge har man den bostadsnära naturen naturligt in på knuten tack vare ån. I Löddeköpinge är det längre till ån, Storkärnan känns därför viktig att utveckla ur den bostadsnära naturens perspektiv.

Områdesbeskrivning

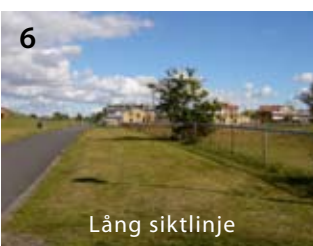
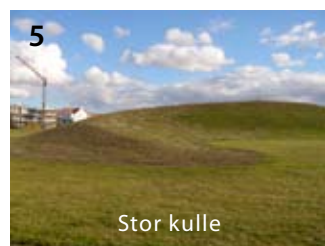
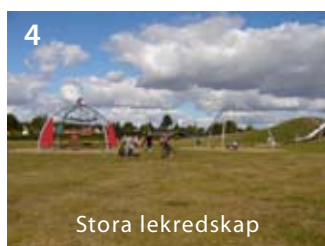
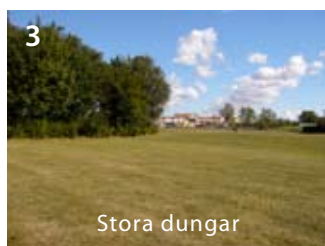
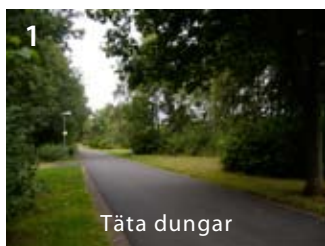
Går man från västra delen och österut passerar man täta partier av skogsdungar som växlas av med öppna gräsytor av varierad storlek (1). Efterhand som man beger sig österut mot mitten blir dungarna glesare och ljusinsläppet ökar (2).

Den mittersta delen domineras av stora klippta gräsytor, några avslutande större dungar (3), stora lekredskap (4) och en stor kulle som hindrar vidare sikt österut (5).

Flerbostadshusen skymtar i sydost bakom skolgårdens idrottsplats (6) och de låga skolbyggnaderna.

Bild 17. Storkärnans mittdel.

Sydost om den stora kullen kommer de nybyggda områdena nära med seniorboendet i fokus (7).

De klippta gräsytorerna smalnar av och tre stora mjukt formade kullar med rader av ung ek dominerar fältet (8). Området smalnar ytterligare av en etapp (9) för att längst i öst avslutas med en något större gräsplan.

I den västra delen löper gång- och cykelvägen främst rakt igenom grönområdet. I mittdelen löper

de utmed långsidorna. I öster kantas grönområdet av villabebyggelse i norr och av gång- och cykelbanan i söder, som via en tunnel längst i öst fortsätter till skolområdena på andra sidan vägen. Tvärgående gång- och cykelbanor kopplar ihop de längsgående gång- och cykelbanorna och leder in i bebyggelsen. Vid de svarta pilarna fortsätter gång- och cykelvägarna söderut mot Lödde Centrum.

Områdesanalys

Övergripande

I Storkärnan finns inbyggt både en fri och intim känsla tack vare dess långsmala sträckning. De olika identiteter som finns i området; skogsområdet, de öppna gräsytorerna och kullarna verkar sakna koppling till varandra, som om de inte riktigt hänger ihop.

När man kommer ut från dungarna i väster i områdets mittdel tappar man lätt orienteringen (1). En gräns i form av ett genomsiktligt staket finns mellan skolans idrottsplan och grönområdet. Gränsen är inte tydlig och leder ögat hit trots att här inte finns någon ingång (2). Öster om den stora kullen (3) fram till det nya seniorboendet (4) upplevs ett

Bild 18. Storkärnans mittdel.

platsmässigt vakuum (5), innan de tre andra kullarna tar vid (6).

Västra delen

Några uppvuxna dungar med blandade lövträd och mellanhög buskvegetation (1) dominerar platsen och står i stark kontrast till de omfattande ytorna av klippt gräs. Här känns långt till nästa mål och man förlorar sig lätt i orienteringen. Här finns två nedsänkta ytor (2) som fungerar som säkerhetsmagasin för dagvatten. De gör sig knappt synliga men uppenbarar sig när man kommer nära. Gång- och cykelbanan dominerar med dess rakhet, bredd och brist på konkurrerande objekt. En lång rad med

Bild 19. Storkärnan, västra delen1.

uppvuxna häckkaraganer (3) delar av i sydväst. Planteringen har karaktären av en kvarbliven rest och verkar fylla en avgränsande funktion.

Mittersta delen

Frihetskänslan är stor men även här är svårt att orientera sig. Vegetation saknas förutom gräsytor och de stora dungarna. De norra och södra långsidorna känns långa och variationslösa (1). Fokus ligger på den stora kullen (2) samt de större barnens lekredskap (3). En rak och snabb väg (4) leder vidare till Lödde Centrum. Med villornas tomtgränser på ena sidan och skolans staket på andra sidan, känns denna gång något trång.

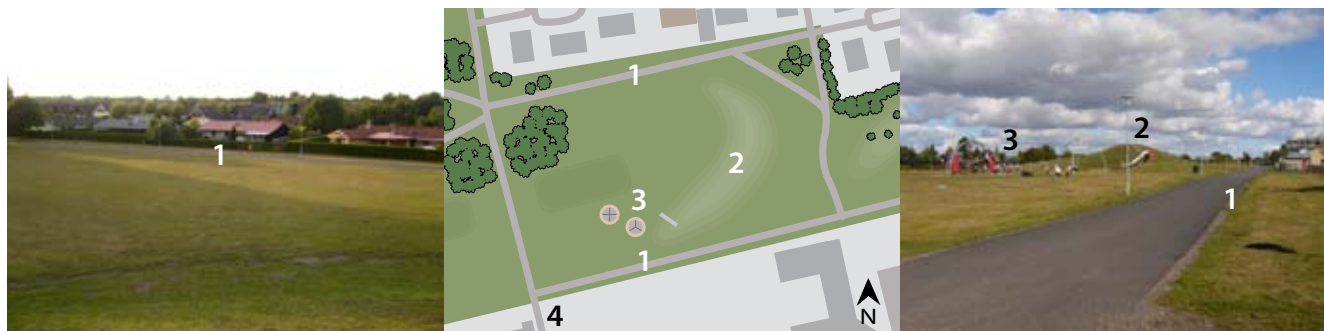

Bild 20. Storkärnan, mittersta delen.

Östra delen

Denna yta domineras av 3 stora avlånga mjukt formade kullar (1) som ligger vinklat på rad över fältet något upptryckta mot planteringarna i norr. En rad med ca fem unga ekar, varav några är döda, finns på varje kulle. Kullarna är uppskattade och tillför variation i den annars plana miljön, men få verkar använda området förutom gång- och cykelbanorna. Bebyggelsen i söder är synlig med det fem våningar höga seniorboendet (2).

Bild 21. Storkärnan, östra delen.

Bild 22. Upptrampad stig.

I norr kantas gränsen av en varierad vegetation med bl a rönn, körsbär, oxel, ask, häggmispel, fläder vres- och nyponrosor, liguster, cotoneaster, skogsolvon, spirea och måbär (3).

Mellan vegetationen och kullarna har en stig trampats upp, vilket kan tyda på att många uppskattar variation och att gå lite vid sidan av (bild 22).

Den västra gång- och cykelbanan i nord-sydlig riktning (4) ansluter inte till den motstående gång- och cykelbanan i söder (5), som leder vidare ner mot flerfamiljshusen och Lödde Centrum. Det är någonsans här som det platsmässiga vakuumet upplevs och känslan av tomhet finns (utmärkt med X i bild

21). Den stora kullens konvexa form åt detta håll känns inte välkomnande. Är man inte välkommen, känns det tomt! Här uppkommer också en känsla av att området inte används så som det skulle kunna.

Vad tycker de boende?

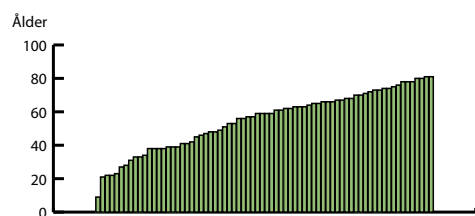
För att få en bild av hur de boende upplever grönområdet, delades ett kuvert innehållande 3 st formulär, med 22 st frågor och ett antal olika svarsalternativ ut bland villorna kring området. 333 st formulär delades ut varav 62 st svar, dvs 19 %, kom in. Var och en instruerades göra 2 val per fråga.

Tanken med detta var att man oftast inte använder ett grönområde eller park på bara ett sätt, utan det kan finnas flera svar på samma fråga. Vissa har kryssat i några fler val och andra färre. Jag har tagit med alla kryss i resultaten och bedömt dessa som en åsikt. Ytterligare 70 st frågeformulär delades ut i flerbostads- och radhusen i de nya områdena. Dessa svar lämnades in på biblioteket i Lödde

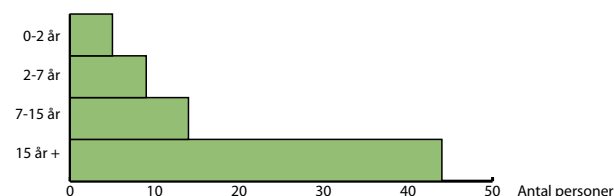
Centrum där 11 st svar kom in, dvs 16 %. Alla svar, sammanlagt 73 st, valdes slutligen att slås ihop eftersom skillnaderna från de bägge utdelningstillfällena inte bedömdes avgörande i någon fråga. Några avgörande skillnader mellan könen fanns inte heller. 73 st svar bedömdes trots allt vara en bra bas att utgå ifrån för vägledning och inspiration. För svarsresultaten se sid 10-11.

Sammanställda svar från frågeformuläret

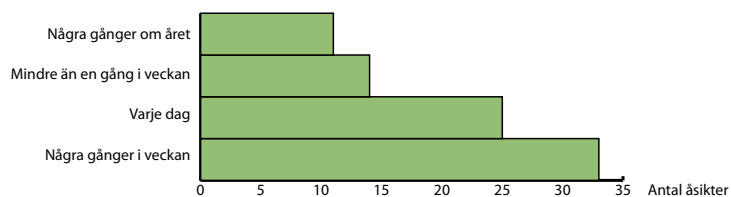
1 Åldersfördelning

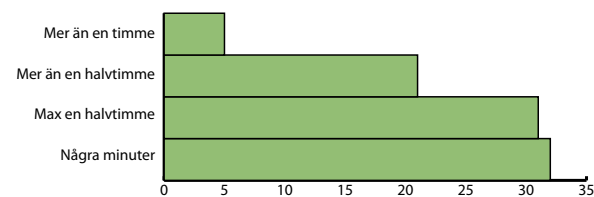
2 Hur länge har du bott i området/Löddeköpinge?

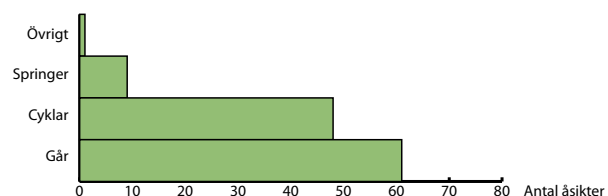
3 Hur ofta besöker du parken?

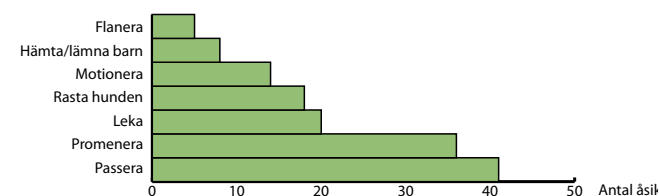
4 Hur länge brukar du vistas i parken åt gången?

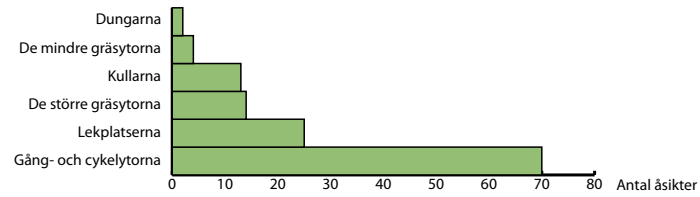
5 Hur brukar du färdas i parken?

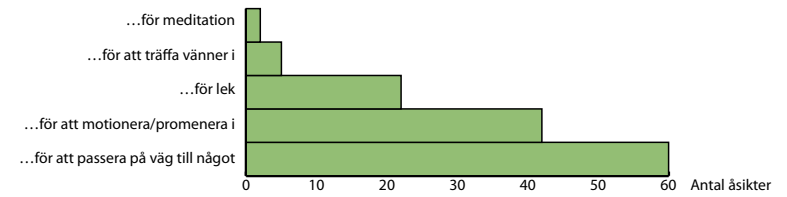
6 Vad brukar du göra i parken?

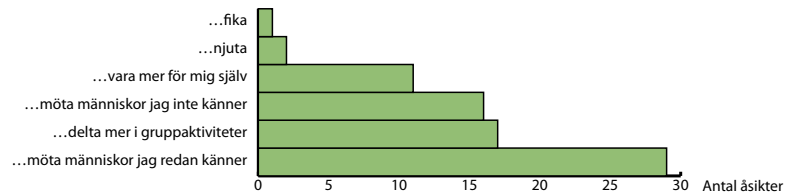
7 Vilka områden i parken brukar du använda?

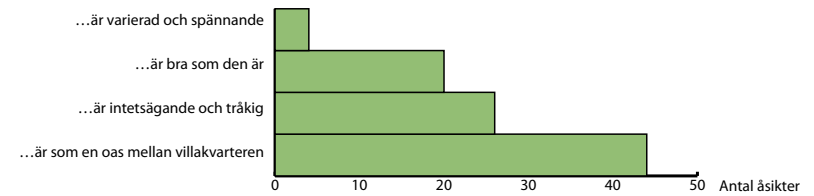
8 Jag använder parken...

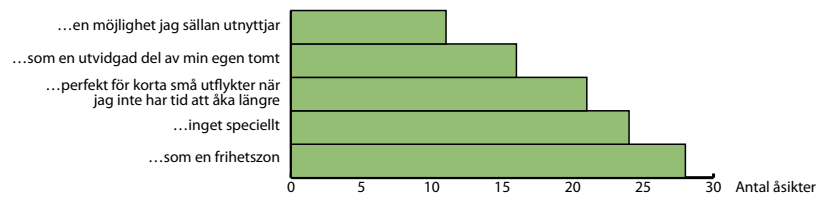
9 Jag skulle gärna vilja.....i parken

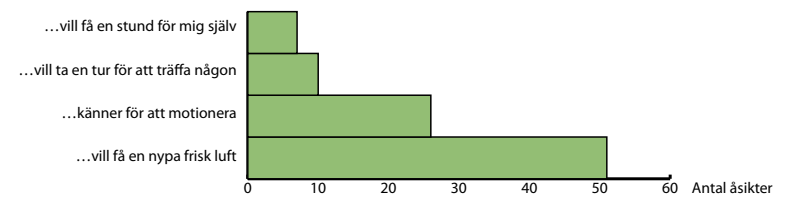
10 Jag tycker att parken idag...

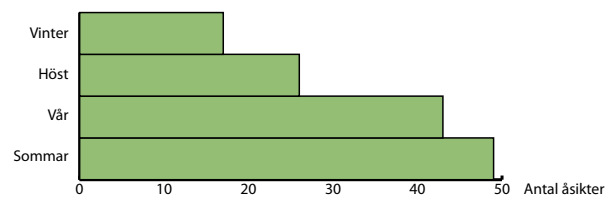
11 För mig är parken...

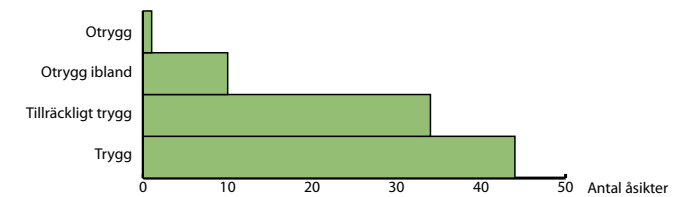
12 Jag söker mig till parken när jag...

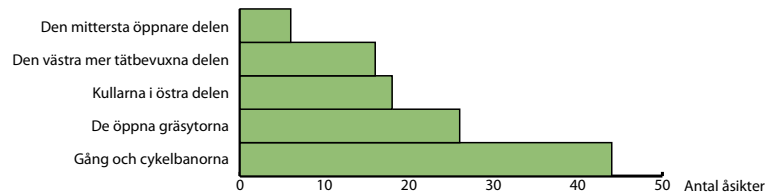
13 Vilken årstid uppskattar du mest att vara i parken?

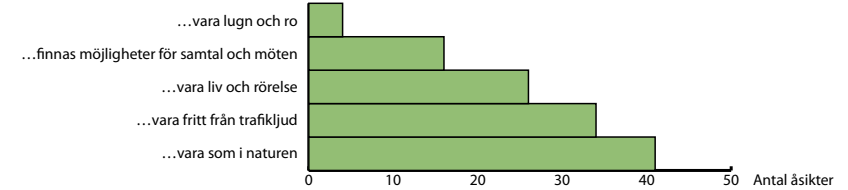
14 Jag upplever att parken känns...

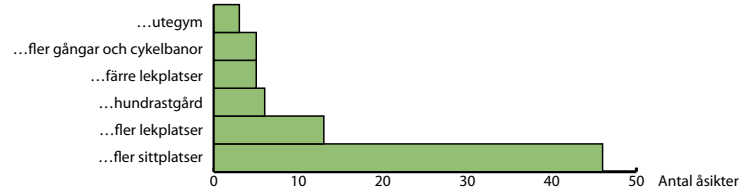
15 Vilken del av parken uppskattar du bäst?

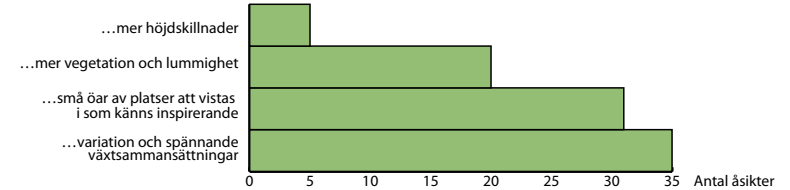
16 I parken ska det...

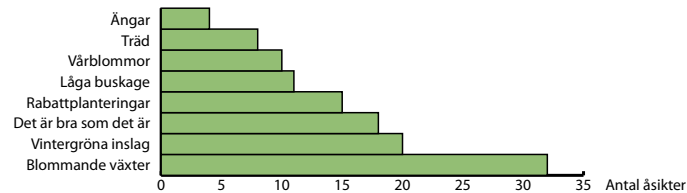
17 Jag önskari parken?

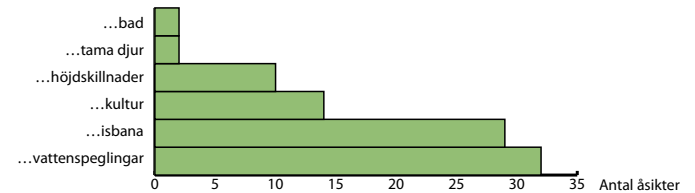
18 Jag skulle vilja hai parken

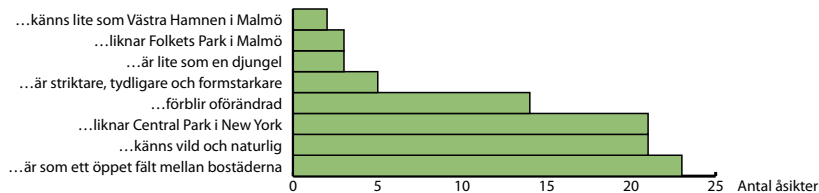
19 Vad tycker du saknas i parken?

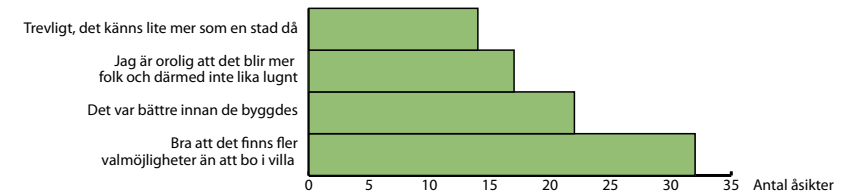
20 Jag skulle vilja få in ytterligare dimensioner i parken, nämligen...

21 Jag önskar att parken i framtiden...

22 Vad tycker du om att det byggs flerbostadshus intill parken?

Tolkning av svaren från frågeformuläret

Från svaren från de 73 inkomna frågeformulären valdes att göra en tolkning i form av en kort sammanfattning och beskrivning.

Den lyder: Området ska fortsätta att kännas som en frihetszon och vara som en oas mellan villakvarteren. Perfekt för passage, vardagsmotion och korta små utflykter när man inte har tid att åka längre. Här bör finnas möjligheter för möten samt fler sittplatser. Här får gärna vara liv och rörelse. De öppna fälten är viktiga men ingen ska tycka att här känns intetsägande och tråkigt. En vild och naturlig stil med variation, spännande växtsammansättningar, blommor samt små öar av platser att vistas i som känns inspirerande är att sträva efter. Det bör också vara intressant hela året med vintergröna inslag. Många uppskattar området som det är, så radikala förändringar som får grönområdet att kännas som något helt annat är inte att sträva efter.

Kullar

Kullarna i området är centrala i sammanhanget. För att få referenser från hantering av jordmassor, vilken funktion de kan fylla samt hur de påverkar sin omgivning besöktes tre platser i Malmö; Rosengård, Industrigatan 5 och Limhamnsfältet. Limhamnsfältets stora kulle har så långt utdragna linjer att man knappt märker att det är en kulle. Vid Industrigatan 5 finns några skarpt och distinkt utformade kullar. Rosengård är en bra plats att studera detta. Här finns flera varianter på liten yta, bättre och sämre, men aldrig enformigt. En gård jag tittar in i har hanterat jordmassor på ett mjukt och sammanhängande vis med planteringar åt det naturliga hållet. Här föds en idé som bärs med till Storkärnan.

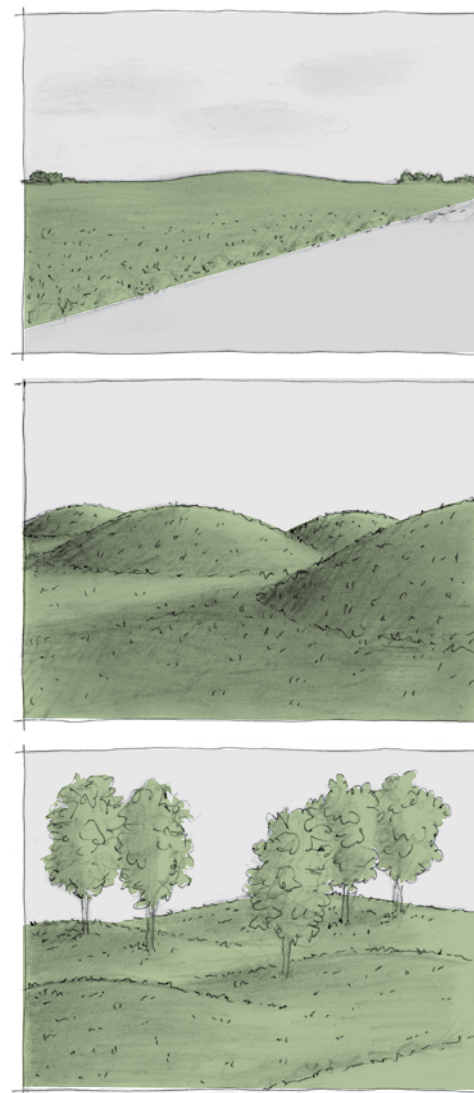

Bild 23. Limhamnsfältet, Industrigatan 5, Rosengård.

Inspiration

Kärna

Efter sökningar bland nätets synonymordlistor på kärna dyker ord som centrum, mitt och medelpunkt upp. Ordet kärna är besläktat med sädesslaget korn. Engelskans corn betyder vete, i Skottland havre och i USA majs (Våra ord, 1997, s 232). Alltså, det vanligaste sädesslaget oavsett vad det är. Symboliskt något mjukt som är omgärdat och skyddat av något hårt. Storkärnan får representera denna mjuka, näringsrika kärna att hämta kraft ur.

Stor

En liknande sökning görs på ordet stor då omfångsrik, voluminös, rymlig, vidsträckt men också central och betydelsefull kommer upp. Sökningen fortsätter nu på voluminös med synonymer som yppig, tjock, vid, diger, klangfull och fyllig. Efter en sista sökning, nu på volym, föreslås synonymerna omfång, rymd, vidd, utsträckning, utrymme men även andra betydelser som del och tonomfång. Tonomfång är det namn som skapar visuella bilder i sinnet av vågor, höjder och dalar. Våg betyder sätta i rörelse. Nästa visuella bild är böljande formationer och gräs som rör sig i vinden i ett grönområde uppdelat i volymer och som samtidigt bildar en helhet.

Tillsammans med tidigare insamlad information samt utförd analys visar sig denna sökning vara den utlösande faktor som levererar en tydlig bild och känsla och som leder vidare till konceptet.

Koncept

Denna visuella bild och känsla finner sin motsvarighet i Beatles låt "Here comes the sun". Låten skrevs av George Harrison 1969 och är samtida med tillblivelsen av det första arkitektritade delområdet, vars gräns sätter en begynnande prägel på det som kommer att bli Storkärnan.

Låten följer mig genom arbetet och visar sig innehålla det som behövs av inspiration för att komma vidare. I en lättsam och hoppfull ton uttrycks en känsla av vår och glädjen över solens återkomst efter en lång vinter. Gitarren i låten representerar gräsen, de kraftigare trumslagen träden och synten i bakgrunden kullarna (www.youtube.com. Here comes the sun).

Solen går upp längst i öster och följer sedan Storkärnan under dagen i dess långsmala sträckning tills den går ner i väster på kvällen.

En kvinna på promenad i området berättar hur fint det ibland kan vara när man på morgonen tar sig från västra delen österut genom dungarna och möter den strilande solen genom bladverken. "Sun, sun, sun. Here it comes!"

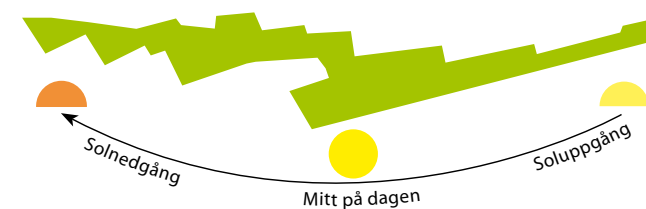

Bild 24. Konceptbild.

Förslag

I boken *Form and Fabric in landscape architecture*, finner flera utav Storkärnans definierade problem en motsvarighet. I följande förslag av de tre delområdena relateras de olika situationerna till citat från boken. Angående den övergripande typbeskrivningen av parker och parklandskap skriver C. Dee:

Parkland refers to large open grassy spaces scattered with individual trees or clusters of trees, usually naturalistic in form and with rolling topography. Parkland is an enduring spatial type in landscape architecture. Its combination of openness punctuated by occasional trees appeals through simultaneous suggestions of "naturalness" and control or order, and through its similarity to the savannah landscapes that early humans came to dwell and hunt in. As a spacetype it can be criticised for its blandness as an ecological, walking and visual environment. Parkland cannot be successfully created in small spaces (*Form and Fabric*, 2001, s 66)

Västra delen

Bild 25. Västra delen – planskiss.

Bild 26. Västra delen.

Här ska kännas ljus och öppet med möjlighet för promenad, lek, picknick och bollspel. Raden med häckaragener tas bort. De stora dungarna och den omfattande gräsplanens dominans minskas med små dungar av mindre träd. En övergång skapas mellan de täta dungarna, som i dagsläget har ett starkt fokus, och den öppna gräsytan.

An important design task is to consider the scale of a focus in relation to its context and function (*Form and fabric*, 2001, s 151).

Förslaget bidrar med en kompletterande karaktär och bildar ett eget litet landskap som tillför varia-

tion och värde samtidigt som känslan av helhet och koppling till områdets olika delar stärks.

Trees occupy and define space (*Form and Fabric*, 2000, s 41).

Platsen planteras med flerstammiga ginnalalönnar samt inslag av bergtall och får karaktären av en blandning mellan fruktträdgård och savannlandskap. Små och oregelbundna träd med ett naturligt uttryck. Ginnalalönnar finns även representerade i grönområdets västra delar.

Mittersta delen

Här är ytorna som mest öppna och fria. Några små dungar bryter in från föregående område (1) och minskar gång- och cykelbanornas dominans, kortar det långa intrycket något samt skapar en flytande övergång och koppling till detta område. Dragningskraften över idrottsplatsen minskas också något.

Trees are mediators in scale (Form and Fabric, 2001, s 47).

Med låga planteringar förankras lekredskapen med platsen och skapar även uppehållspunkter för besökande (2). Här blir då buskarna "mediators" till de stora lekredskapen. Dessa är i sin tur "mediators" till den stora kullen.

Stora kullens konkava form åt nordväst ger en omslutande känsla. Här bör förbli öppet för möjlighet till lek och spel på en större areal (3). Inget har därför planerats inom den cirkulära markeringen. Ett

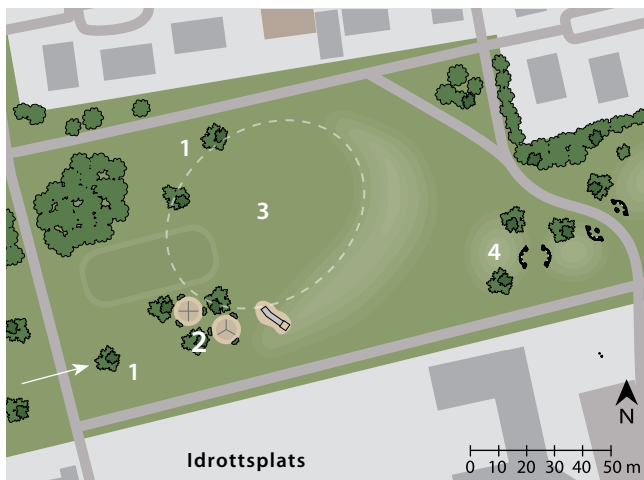

Bild 27. Mittersta delen – planskiss.

par nya mindre kullar öster om (4), kopplas topografiskt ihop med den stora kullen vars dominans minskas och även det vakuum och den tomhet som upplevs här och som tidigare beskrivits.

Topography can obscure places beyond and thus create a feeling of anticipation (Form and fabric, 2001, s 176).

Den östra gång- och cykelbanan i nord-sydlig riktning kopplas samtidigt till den södra motstående gång- och cykelbanan som leder vidare till flerbostadshusen och Lödde Centrum. Här finns förutsättningar för en trivsamt mittpunkt för vila och möten. Platsen indikerar en övergång från ett område till ett annat, liksom en tröskel.

A landscape form that visually links one place with another (Form and fabric, 2001, s 170).

A place of ending or beginning, rest and anticipation (Form and fabric, 2001, s 170).

An entrance place or gateway (Form and fabric, 2001, s 170).

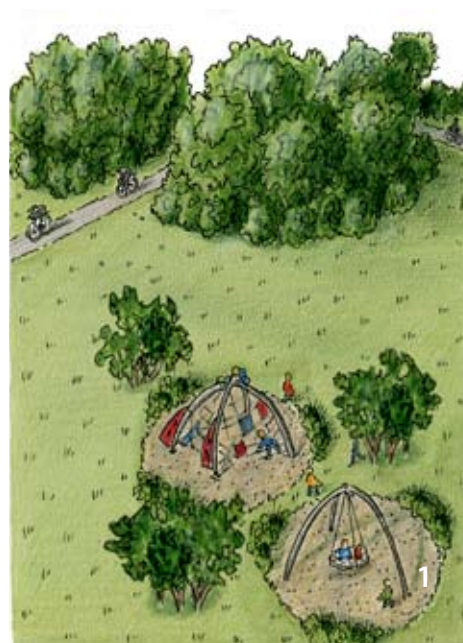

Bild 28. Planteringar vid de befintliga lekredskapen.

Thresholds are spatial components of the landscape which provide for integrated, subtle and complex transitions through the landscape. Thresholds are relatively small spaces which "sit" between larger spaces or between buildings and landscape (Form and fabric, 2001, s 169).

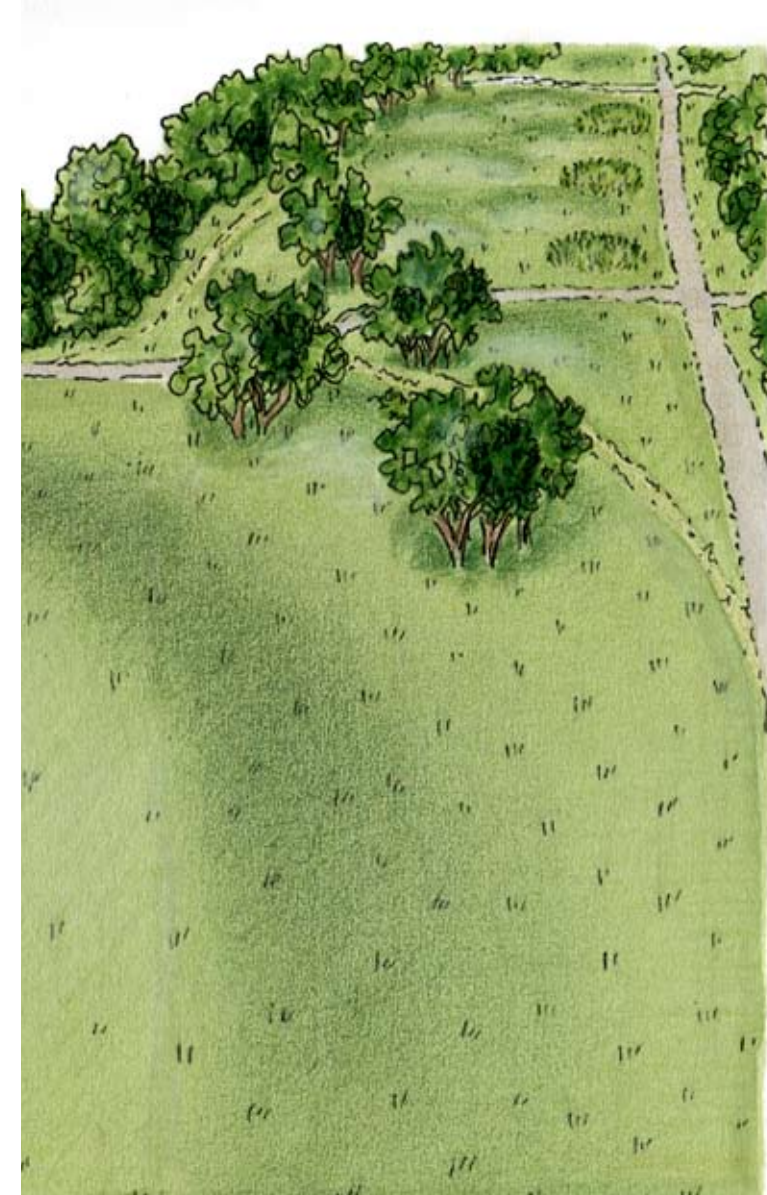

Bild 29. Med sikt över stora kullen och österut.

Östra delen

De tre befintliga kullarna omformas och kopplas ihop med de två nya i föregående område (1). I öster går kullarna över i nästa smalare etapp (2). Ett sammanhängande landskap av kullar som över-skrider de tvärgående gång- och cykelbanornas gränser medverkar till att området hänger ihop och antar ett sammanhang.

Kullarna som är ca 1,5 meter höga, de mindre något lägre, får ett mer varierat uttryck och lockar till promenad både på och emellan. Planteringar med sittplatser i olika vinklar integreras och blir en del av kullens form (3). En flexibel lösning där fler sittplatser kan skapas efter behov och efter samma princip i framtiden.

Den upptrampade stigen i norr får ta mer plats genom att kullarna dras tillbaka något söderut (4). En oregelbunden rad med träd planteras för mer variation och för att definiera stigen. Befintlig vegetation kan anta en böljande form.

Bild 30. Östra delen – planskiss.

Bild 31. Med sikt åt nordost.

Different paths will have different functional purposes; some for direct access, others for slower meandering exploration of the landscape (Form and Fabric, 2001, s 87).

Den korta tvärgående gång- och cykelbanan i öster kan även den få en mjukare form vilket minskar dess dominans och kopplar ihop det nya området med det gamla på ett mer följsamt sätt (5).

Återkommande cirkulära ängsplanteringar skapar både repetition och variation utmed gång- och cykelbanan i söder (6).

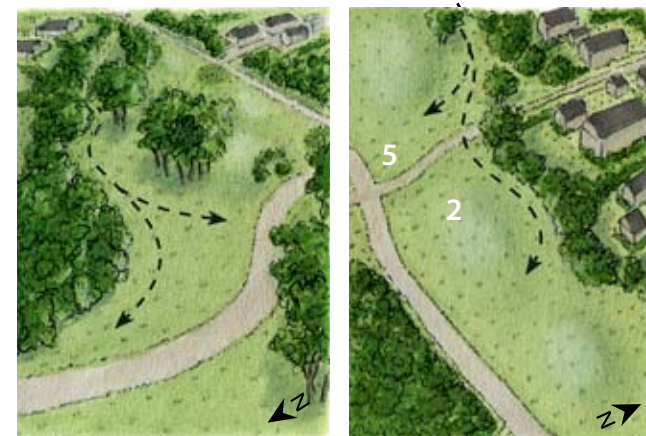

Bild 32. Gångvägar. Stig mynnar i väster respektive öster.

Hela mittersta delen av grönområdet

Bild 33. Snitt 1. Skala 1:2000.

Bild 34. Hela mittdelen. Skala 1:2000. Planritning.

Detaljförslag

Platsen

I detta övergångsområde, definierat som tröskel, som i nuläget känns tomt och variationslöst finns förutsättningar för en plats som kan fungera som träffpunkt och utgångspunkt för vidare färd genom grönområdet. Här ska kännas öppet och fritt. Vegetationen förtätas men utan att kännas mörk och tät.

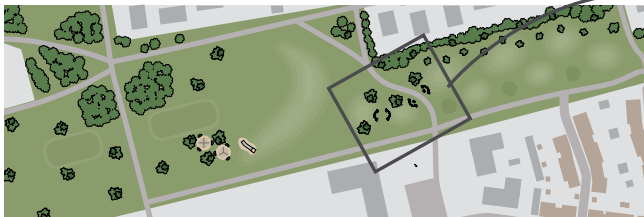

Bild 35. Område 3 – planskiss.

Från planteringarna i norr förlängs vegetationen i form av glest placerade grupper av mindre träd. Som en integrerad del av kullarna skapas mötesplatser med sittmöjligheter, buskar, perenner och lök. Platserna är vinklade åt olika håll med tanke på solens läge och olika utsiktsvyer.

Vegetation also plays important sensory roles in places of rest or calm (Form and Fabric, 2001, s 179).

De två platserna vid gång- och cykelbanan kan vara åtkomliga för rörelshindrade med markbeläggning av armerad betongsten.

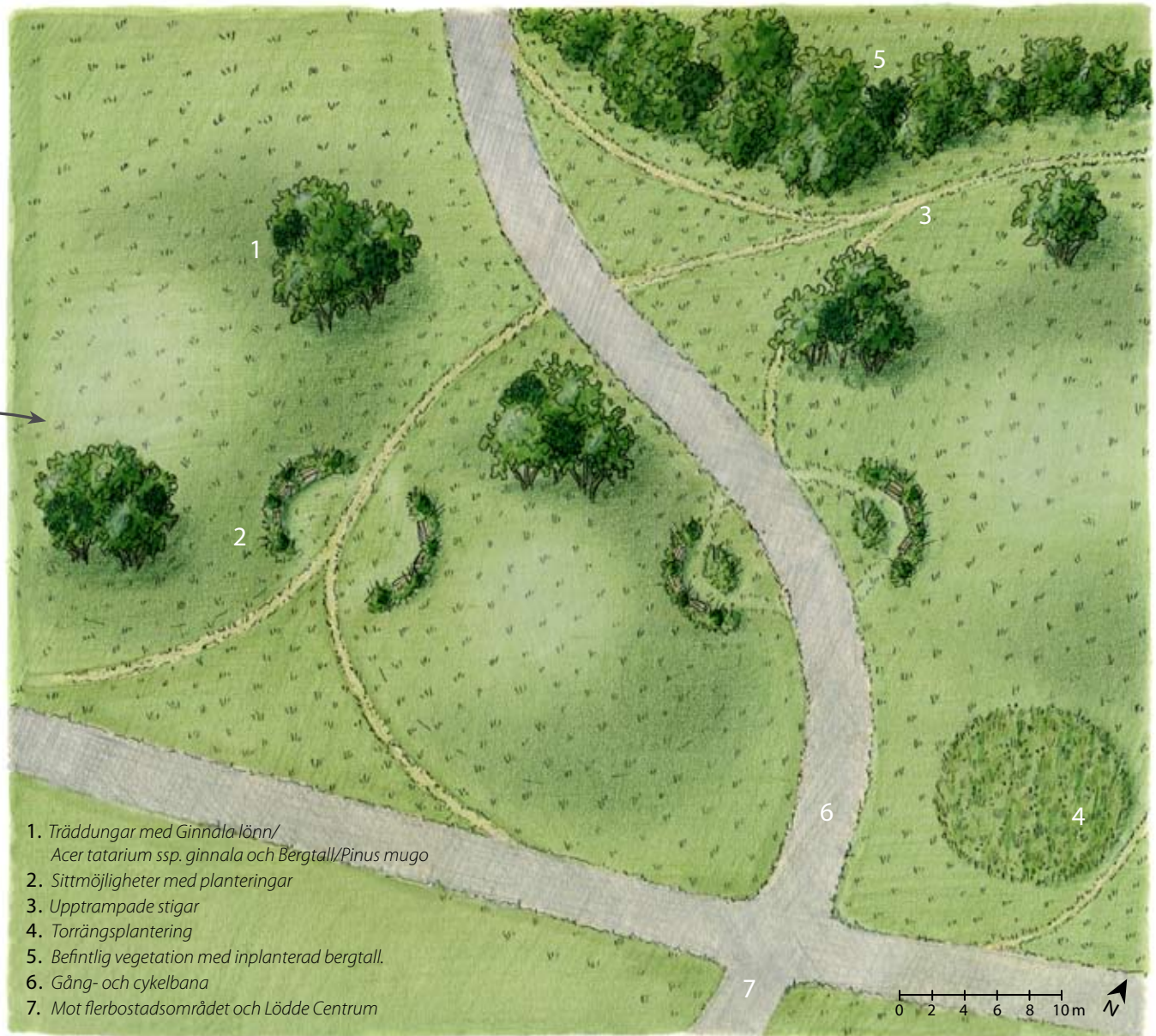

Bild 36. Axonometri. Skala 1:400.

Bild 37. Snitt. Skala 1:400.

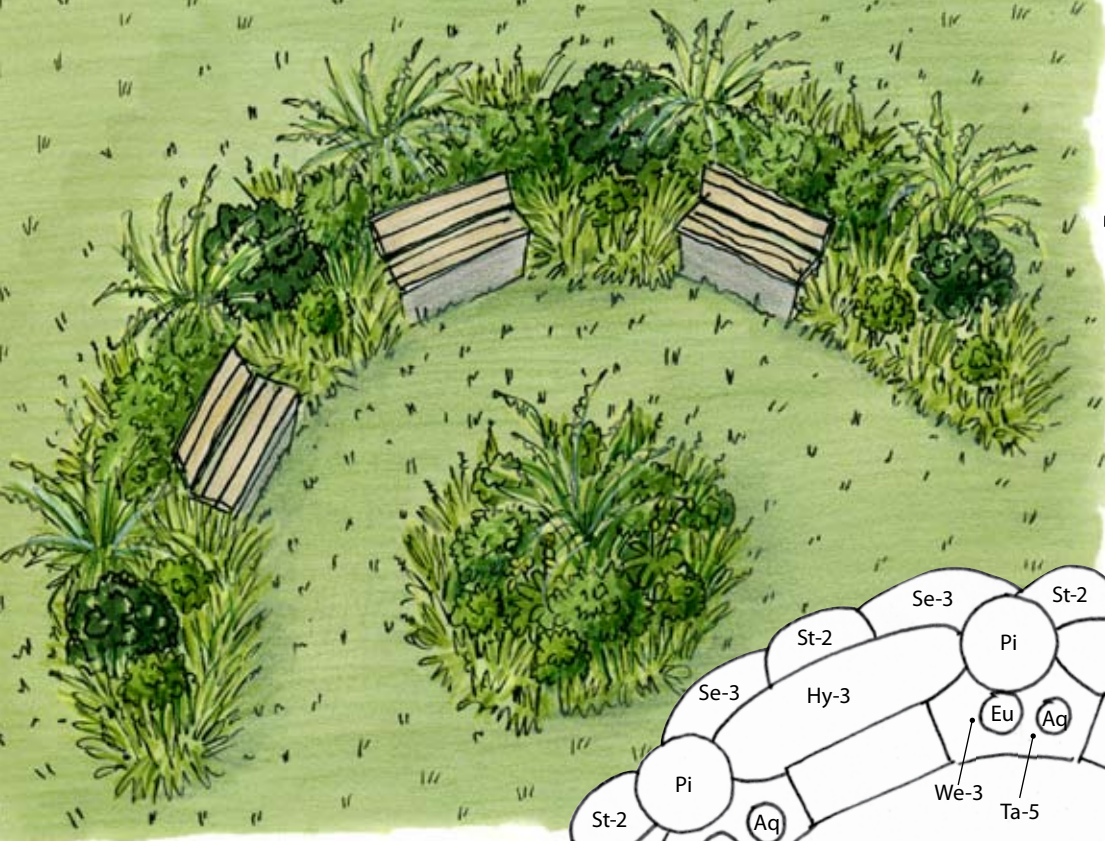

Bild 40. Illustrationsplan. Skala 1:50.

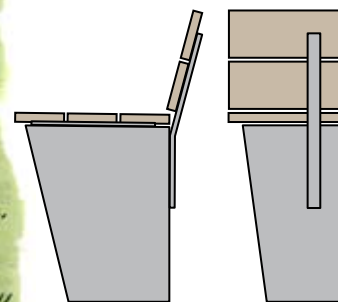

Bild 39. Bänkar i betong och trä. Skala 1:20.

Planteringar vid sittplatserna

Bild 38. Plandetalj. Skala 1:1000

Med vegetation kan man tänka på olika vis. I en fragmenterad miljö känns en lugn och enhetlig vegetation kompletterande. Och tvärtom, en lugn miljö tål mer variation och mångfald, vilket är fallet kring dessa sittplatser.

Green thresholds "rooms": Vegetation can be used in small threshold spaces to contrast with the character of adjoining large spaces or paths, thus creating a distinct or transitional space. Vegetation may be simple and cooling in transitional spaces to contrast with the brightness, complexity, build character and business of adjoining spaces. Or vegetation may make a threshold rich in comparison with its adjoining spaces (Form and Fabric, 2001, s 180).

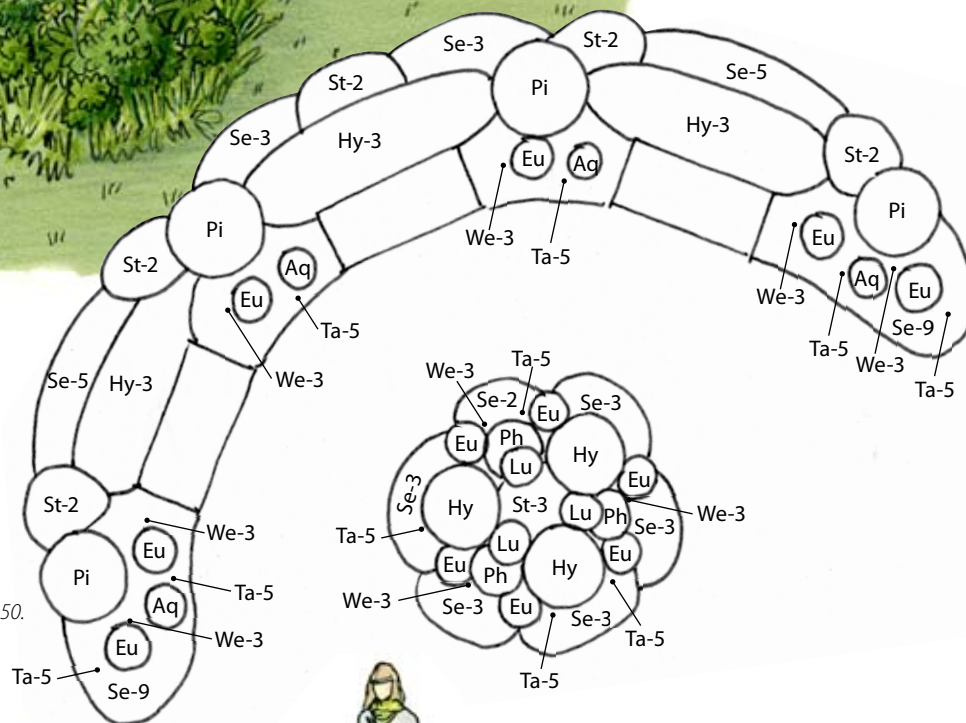

Bild 41. Planteringsplan. Skala 1:50.

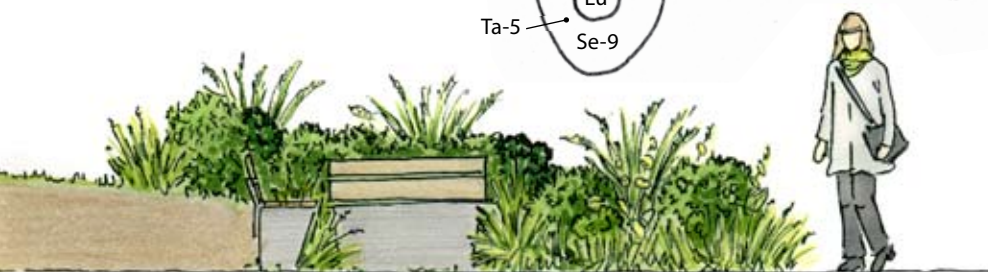

Bild 42. Snitt. Skala 1:50.

Växtförslag

Buskar

- Hy Hypericum kalmianum 'Gemo'/jul-sep/60-90 cm
Pi Pinus mugo 'Mops'/Dvärgtall/50-70 x 50-70m/vg

Perenner

- Eu Euphorbia polycroma/Gulltörel/maj-jun/30-50/sol-halvsk
Aq Aquilegia vulgaris 'Blue Barlow'/maj-jun/40-80/sol-halvsk
Lu Lupinus x regale 'Gallery Blue'/Regnbågslupin/sol-halvsk/maj-aug/50
Ph Phlomis russeliana/Lejonsvans/jun-jul/80-90/sol-halvsk
Se Sesleria autumnalis/Höstälvsäxing/aug-okt/(sol)-halvsk/30-(50)
St Stipa calamagrostis/Silvergräs/jun-nov/70 (110)/sol-halvsk

Lök

- Ta Tulipa tarda/Flocktulpan/apr-maj/10-15/sol/sprid/
We Tulipa 'West Point'/Liljetulpan/maj/gul/50

Planteringar vid befintliga lekredskap

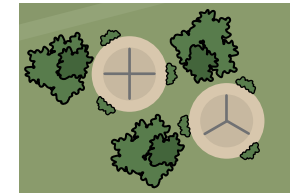

Bild 43. Plandetalj. Skala 1:1000

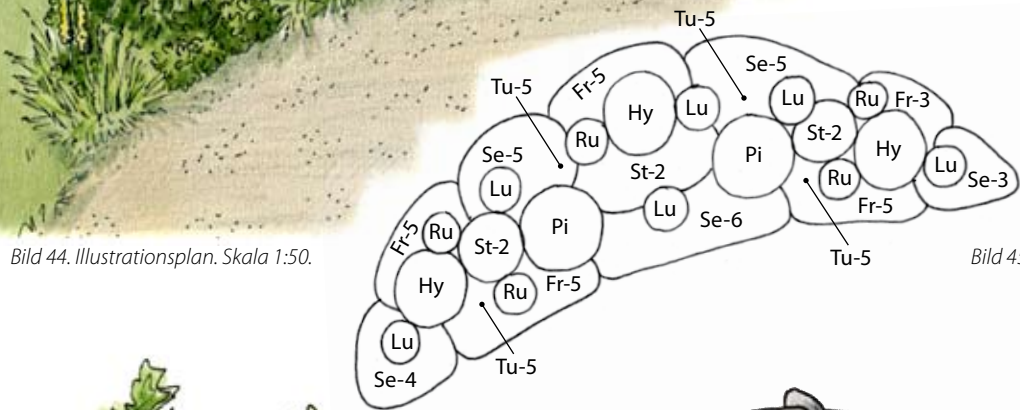

Bild 44. Illustrationsplan. Skala 1:50.

Bild 45. Planteringsplan. Skala 1:50.

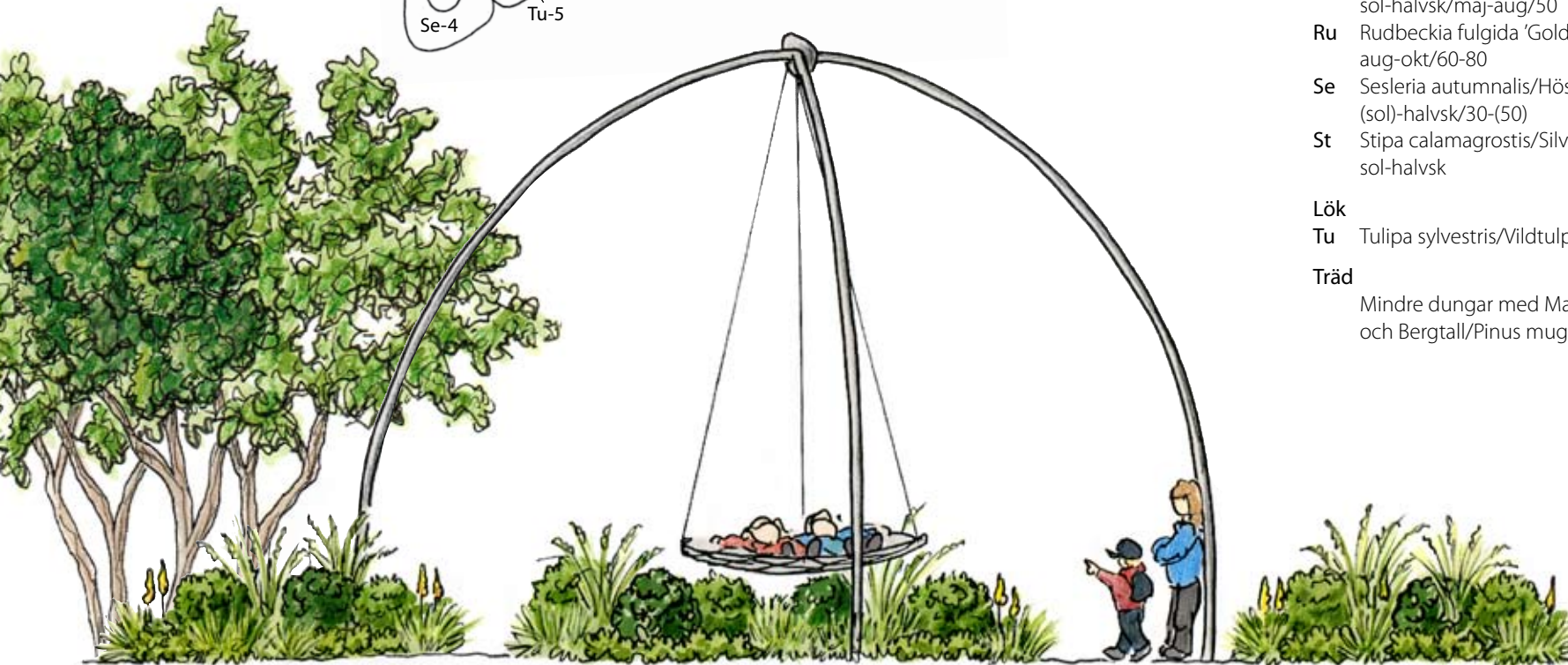

Bild 46. Snitt. Skala 1:50.

Växtförslag

Buskar

Hy *Hypericum kalmianum* 'Gemo'/sol/jul-sep/60-90

Pi *Pinus mugo* 'Mops'/Dvärgtall/0,5-0,7 x 0,5-0,7m

Perenner

Fr *Fragaria vesca* var. *semperflorens* 'Rügen'/
Månadssmultron/20/sol-halvsk/jun-sep

Lu *Lupinus x regale* 'Gallery Yellow'/Regnbågslupin/
sol-halvsk/maj-aug/50

Ru *Rudbeckia fulgida* 'Goldsturm'/Strålrudbeckia/
aug-okt/60-80

Se *Sesleria autumnalis*/Höstälvssäxing/aug-okt/
(sol)-halvsk/30-(50)

St *Stipa calamagrostis*/Silvergräs/jun-nov/70(110)/
sol-halvsk

Lök

Tu *Tulipa sylvestris*/Vildtulpan/apr-maj/gul/30

Träd

Mindre dungar med *Maackia amurensis*
och Bergtall/*Pinus mugo*

Diskussion

Frågan om bostadsnära natur i Storkärnan har lyfts. Med det föreslagna resultatet kan människor som kommer ut från gång- och cykelbanan i söder fångas upp och in i grönområdet samt ges valalternativ på riktningar för vidare färd eller bara stanna till och slå sig ner. En integrerad och lågmäld lösning som även skapar möjligheter för vidare utveckling i framtiden. Med ökad användning och variation kan fler komma hit för sin vardagsmotion men även för att uppleva lite liv och rörelse och kanske träffa någon, såväl gammal som ung. Det ska inte kännas påtvingat utan snarare locka till nyfikenhet.

Med nya mindre kullar, en justering av de tre befintliga, mindre trädgångar, öar med vegetation och integrerade sittplatser kan området kännas mer intressant och förhoppningsvis användas mer. Idag fungerar de tre befintliga kullarna mer som en barriär och lockar inte till användning, så som de skulle kunna. Tillsammans med stigen i norr skapas istället möjligheter att röra sig runt samt genom kullandskapet.

En möjlighet hade varit att flytta på den stora kullen och därmed också på orsaken till tomhets känslan. Men det finns mycket barn i området och den fyller därför en viktig funktion. Kullen har en sådan volym och höjd att den även attraherar äldre barn för pulkaåkning. Den kan även hjälpa till att minska både vind och motorvägs ljud öster om dess placering.

Kopplingar och övergångar med de omgivande delarna för ökad helhets känsla har också föreslagits, vilket nämns både i kommunens kulturmiljöutredning och i Boverkets skrift.

En inledande inspirationen i arbetet har varit det historiska perspektivet och tiden kring när det arkitektridade området, som satte prägel på Storkärnans begynnande gränser, började byggas. Inspiration från 1960-1970-talets tidsanda var en utgångspunkt som gjort förslaget flexibelt och med hänsyn taget till helhet men även småskalighet.

Frågeformuläret har tagit fasta på det detaljerade, lokala perspektivet samt fungerat som komplement men även bekräftelse till övrigt insamlat material. Svaren tydliggör och konkretiserar de behov och möjligheter som finns i området. En värdefull metod att använda mer. Det hade varit bättre med fler svar, men tillsammans med övriga metoder fyller de en viktig funktion.

De inflikade citaten från boken *Form and Fabric in landscape architecture* bland förslagen, visar på en situation med liknande problematik som för den beskrivna platsen, och fungerar som stöd samt vidgar förståelsen för läsaren.

Det finns miljonprogramsområde med liknande förutsättningar vars grönområde skulle kunna utvecklas på liknande sätt, med utgångspunkt från just ett frågeformulär, för att fånga upp lokala åsikter samt utvecklandet av ett koncept.

Kävlinge kommun har gett mig fria händer och har inte på något vis varit styrande. Hänsyn har tagits till att det är en mindre kommun med begränsade resurser, men ändå gjort det jag anser nödvändigt. Att värna om detta unika bilfria område i Löddeköpinge är viktigt med tanke på de fortsatta utbyggnadsplaner som finns i samhället. Att låta det få vara en stor, grön och central kärna att hämta kraft ur, som kanske kan få mer utrymme för bevarande av det gröna kulturarvet i nästa generations kulturmiljöutredning kan vara något att sträva efter.

Litteratur

Drought Resistant Planting. Beth Chatto´s Gravel Garden. 2000.
Form and fabric in landscape architecture. Catherine Dee. 2001.
Danmarks Havekunst III. Annemarie Lund. Arkitektens förlag. 2002.

Rapporter

Kävlinge. Ett skånskt järnvägssamhälle. Konsthögskolans Arkitekturskola 1983. Rapport.
Vegatationsstyrning för ökad trygghet. Gunnarsson, Jansson, Fors, Kristensson. Landskap.
Trädgård. Jordbruk. SLU. 2012.

Övrigt

Kulturmiljön som resurs. Hur kulturmiljöaspekterna på ett ändamålsenligt sätt kan behandlas
i miljöbedömningar och miljökonsekvensbeskrivningar. Riksantikvarieämbetet. 2007.

Referenser

Rapporter

Folkhälsan (2012)	Folkhälsan i Sverige. Årsrapport 2012. Socialstyrelsen. Statens folkhälsoinstitut.
Kulturhistorisk utredning (2008)	Scan i Kävlinge. Underlag för planprogram. Malmö Kulturmiljö. Rapport 2008:012, Olga Schlyter.

Övrigt

Bostadsnära natur (2007)	Inspiration & vägledning. Publikation. Boverket. 2007.
Framtida Utmaningar (2012)	SLU:s strategi 2013–2016. SLU, 2012.
Grönstruktur i Skåne (2011)	Strategier för en utvecklad grön struktur. 2011. Region Skåne.
Kävlinge naturvårdsprogram (2002)	Kävlinge kommun 2002.
Lokala miljömål (2011)	Lokala miljömål och nationellt stöd. Resultat av SKL:s enkät och djupintervjuer 2011 och 2012. Sveriges kommuner och landsting.
Lödde Centrum Park (2011)	Idéförslag juni 2011. KKB Fastigheter AB. Solkärnan. Urban Vision AB. Arkitektgruppen.
Löddeköpinge (2000)	Hembygd och handelsplats. En bebyggelse- och miljö- inventering med riktlinjer för bevarande. 2000.
Kulturmiljöprogram (2012)	Kävlinge kommun, tematisk översiktsplan. Samrådshandling maj 2012. Kävlinge kommun.

Våra ord (1997)

ÖP (1998)

ÖP. Ulåtande (2010)
ÖP (2010)

Internet

EU-kommissionen

Miljömål

Regeringen

SGU

Wikipedia. Barsebäcksverket

Wikipedia. E6

Bilder

Bild 10, 11, 15

Bild 14

Övriga foto och illustrationer

Deras uttal och ursprung. Kortfattad etymologisk ordbok.
Norstedts. 1997.
Fördjupad översiktsplan för Löddeköpinge.
Samrådsförslag nov. 1998. Kävlinge kommun.
Översiktsplan för Kävlinge, ÖP 2010. Utställningsutlåtande.
Kävlinge översiktsplan ÖP 2010. Kävlinge kommun.

Europeiska kommissionen, http://ec.europa.eu/sverige/eu_facts/sweden_in_eu/index_sv.htm [2012-12]
Naturvårdsverket, <http://www.miljömål.se/sv/Miljomalen/15-God-bebyggd-miljo/> [2012-12]
Sveriges miljömål, <http://www.regeringen.se/sb/d/2055> [2012-12]
Sveriges geologiska undersökningar, <http://www.sgu.se/kartvisare/kartvisare-jordarter-50-tusen-sv.html> [2012-12]
Barsebäcksverket, http://sv.wikipedia.org/wiki/Barseb%C3%A4cks_k%C3%A4rnkraftverk [2012-12]

E6, http://sv.wikipedia.org/wiki/E6_%28Sverige%29#Sk.C3.A5ne [2012-12]

Historiska bilder, Kävlinge kommun, <http://www.kavlinge.se/snabblankar/kartor.4.1c2e229c1158776605d80003137.html> [2012-12]
Löddeköpinge. Hembygd och handelsplats, 2000, s 22.

Författaren